

HESSEQUA

Munisipaliteit / Municipality



PETISIE BELEID / PETITIONS POLICY

*“As Hessequa Municipality our values determine who we are, as we serve our community, we must strive to live our values every day. Our values are: **Honesty** – we must lead by example. **Respect** – we embrace the diversity of our community and respect each individual. **Trust** – when we listen to the perspective of others without judgement and act with sincerity, we build trust in the municipality. **Caring** – it is important to approach work and our community with an attitude of caring. **Integrity** – remember to do the right thing, even when no one is watching.”*

*“As Hessequa Munisipaliteit bepaal ons waardes wie ons is, en moet ons daaglik streef om ons waardes uit te leef wanneer ons die Hessequa gemeenskap dien. Ons waardes is: **Eerlikheid** – ons moet ‘n voorbeeld vir ander wees. Wees deursigtig in wat jy doen. **Respek** – ons gryp die diversiteit van ons gemeenskap aan en respekteer elke individu. Respekteer jouself, jou kollegas en die werksplek. **Vertroue** – Wanneer ons na die perspektiewe van ander luister sonder om te oordeel en met opregtheid optree, bou ons vertroue in die Munisipaliteit. **Omgee** – dit is belangrik om ons werk en ons gemeenskappe met ‘n gesindheid van omgee te benader. **Integriteit** – onthou om te alle tye die regte dinge te doen.”*

“A caring, serving & growing Hessequa”

Goedgekeur / Approved : 26 November 2025

Raadsbesluit / Council's decision: Goedgekeur

Inhoudsopgawe

1. Definisies	1
2. Wetgewende Raamwerk	1
3. Beleidsverklaring	2
4. Doel	2
5. Omvang	3
6. Soorte petisies	3
7. Indiening van petisies	4
8. Verwerking van petisies	5
9. Geskilbeslegting	6
10. Goedkeuring en Hersiening van beleid	6

1. Definisies

“**dag**” beteken 'n werks-/besigheidsdag en sluit naweke en openbare vakansiedae uit.

“**byeenkoms**” beteken enige vergadering, samekoms of optog van meer as 15 persone op of langs enige openbare pad soos omskryf in die Padverkeerswet, 1989 (Wet 29 van 1989), of enige ander openbare plek of perseel wat geheel of gedeeltelik in die ope lug is —

(a) waar die beginsels, beleid, optrede of versuim om op te tree van enige regering, politieke party of politieke organisasie, ongeag of daardie party of organisasie ingevolge enige toepaslike wet geregistreer is, bespreek, aangeval, gekritiseer, bevorder of versprei word; of

(b) gehou word om drukgroepe te vorm, petisies aan enige persoon te oorhandig, of om steun of teenstand teen die sienings, beginsels, beleid, optrede of versuim van enige persoon of liggaam van persone of instansie, insluitend enige regering, administrasie of regeringsinstansie, te mobiliseer of te demonstreer;

“**Munisipaliteit**” beteken die Hessequa Plaaslike Munisipaliteit wat ingevolge artikel 12 van die Wet op Munisipale Strukture, Nr. 117 van 1998, gestig is.

“**Petisie**” beteken 'n geskrewe klagte, versoek of voorlegging wat deur 'n petisionaris aan die Munisipaliteit voorgelê word oor 'n aangeleentheid waaroor dit jurisdiksie het.

“**Petisionaris**” beteken 'n persoon of groep wat 'n petisie indien.

“**Openbare Beskermer**” beteken die onafhanklike en onpartydige instansie wat ingevolge Hoofstuk 9 van die Grondwet gestig is, en verantwoordelik is vir die ondersteuning van grondwetlike demokrasie.

2. Wetgewende Raamwerk

Die reg om 'n petisie aan te bied is vervat in artikel 17 van die Grondwet, wat bepaal dat “*Elkeen het die reg om vreedsaam en ongewapen te vergader, te betoog, 'n betooglinie te vorm en petisies voor te lê*”.

Ingevolge artikel 152(1)(a) van die Grondwet is die oogmerke van plaaslike regering om demokratiese en verantwoordingspligtige regering vir plaaslike gemeenskappe te voorsien.

Artikel 152(1)(e) moedig verder die betrokkenheid van gemeenskappe en gemeenskapsorganisasies in die aangeleenthede van plaaslike regering aan.

Plaaslike Regering: Wet op Munisipale Stelsels Nr. 32 van 2000 (die Wet)

Ter uitvoering van artikel 152 van die Grondwet bepaal artikel 17(2) van die Wet dat 'n Munisipaliteit moet toepaslike meganismes, prosesse en prosedures instel om die plaaslike gemeenskap in staat te stel om aan die aangeleenthede van die munisipaliteit deel te neem, en moet vir hierdie doel voorsiening maak vir die ontvangs, verwerking en oorweging van petisies en klagtes wat deur lede van die plaaslike gemeenskap ingedien word.

Artikel 17(3)(a) en (b) van die Wet lê verder die volgende plig op 'n munisipaliteit: Wanneer meganismes, prosesse en prosedures ingevolge subartikel (2) ingestel word, moet die munisipaliteit die spesiale behoeftes van mense wat nie kan lees of skryf nie, mense met gestremdhede, vroue en ander benadeelde groepe in ag neem.

Wet op die Regulering van Byeenkomste Nr. 205 van 1993

Hierdie Wet reguleer die hou van openbare byeenkomste en betogings op sekere plekke en gee uitvoering aan die reg van elke persoon om saam met ander persone te vergader en om sienings oor enige aangeleentheid vrylik in die openbaar uit te spreek.

3. Beleidsverklaring

Die Hessequa Plaaslike Munisipaliteit erken petisies as 'n doeltreffende hulpmiddel vir belanghebbende betrokkenheid om bekommernisse wat deur die gemeenskap geopper word, aan te spreek.

Hierdie Petisiebeleid gee uitvoering aan die visie van die Hessequa Munisipaliteit — *'n omgee, dienende en groeiende munisipaliteit* — deur 'n deursigtige en inklusiewe platform te institusionaliseer waardeur inwoners hul bekommernisse kan uitspreek. Deur aktief met petisies te werk en daarop te reageer, toon die munisipaliteit sy **omgee** gesindheid aard en erken dit die bekommernisse van sy gemeenskappe. Die gestruktureerde hantering van petisies weerspieël 'n **dienende** etos, wat verseker dat alle inwoners, ongeag agtergrond, billike toegang tot munisipale prosesse het. Verder, deur petisies

te gebruik as 'n hulpmiddel om sistemiese kwessies te identifiseer en dienslewering te verbeter, bevorder die munisipaliteit **groei** — nie net in infrastruktuur en dienste nie, maar ook in openbare vertroue en deelnemende regering.

4. Doel

Die doel van die Petisiebeleid is om 'n meganisme te verskaf waardeur die publiek aan die aangeleenthede van die munisipaliteit kan deelneem. Dit bied 'n gestruktureerde, deursigtige en toeganklike meganisme vir die indiening, verwerking en oplossing van petisies deur lede van die publiek, en bevorder sodoende deelnemende demokrasie en aanspreeklike regering. Dit verseker ook openheid, deursigtigheid en aanspreeklikheid aan die kant van die Munisipale Raad, sy politieke strukture en sy administrasie deur voorsiening te maak vir burgers om hul reg uit te oefen om petisies aan te bied.

5. Omvang

Hierdie Beleid is van toepassing op petisies in soverre die aangeleentheid(e) wat geopper word:

- 5.1 binne die jurisdiksie, bevoegdhede en funksies van die Hessequa Plaaslike Munisipaliteit val; en
- 5.2 nie hangende is in 'n geregshof of ander tribunaal of forum soos beoog in die Grondwet nie, of 'n aangeleentheid is wat hangende is in 'n komitee, tribunaal of ander forum van die Raad ten opsigte waarvan daar wettig voorgeskrewe appèl- of hersieningsprosedures bestaan.

6. Soorte Petisies

'n Petisie kan wees:

- 6.1 'n Enkelpetisie, wat 'n individuele voorlegging is van 'n enkele petisionaris oor 'n bepaalde klagte of versoek;
- 6.2 'n Verenigingspetisie, wat 'n individuele voorlegging is van 'n vereniging, of 'n enkele petisionaris wat deur 'n vereniging gemagtig is om die petisie in te dien, oor 'n spesifieke klagte of versoek;
- 6.3 'n Gesamentlike petisie, wat 'n versameling handtekeninge is van verskeie petisionarisse oor 'n bepaalde klagte of versoek; of

- 6.4 'n Massa- of groeppetisie, wat bestaan uit individuele of groepsvoorleggings van verskeie petisionarisse oor dieselfde of wesenlik soortgelyke klagtes of versoeke.

7. Indiening van petisies

7.1 Petisies moet:

7.1.1 In leesbare skrif wees;

7.1.2 Die volle naam, adres, telefoonnommer en e-posadres van die petisionaris(s) vermeld, of van een persoon aan wie kommunikasie rakende die petisie gerig kan word; met dien verstande dat waar sodanige inligting nie beskikbaar gestel word nie, die Munisipaliteit verdere kommunikasie slegs sal rig aan die eerste persoon wat die petisie onderteken het en wie se adres bekend is;

7.1.3 Deur die petisionaris(s) onderteken wees, behalwe in die geval van 'n petisionaris wat nie kan skryf nie:

- (i) wat 'n merk op die petisie gemaak het as simbool van sy/haar magtiging om die petisie in te dien; en
- (ii) daardie merk is gemaak in die teenwoordigheid van twee getuies wat kan skryf en wat deur die petisie te onderteken bevestig dat die merk dié van die petisionaris is;

7.1.4 Die onderwerp (identifiseer die kwessie) en verlangde uitkoms duidelik stel;

7.1.5 Nie 'n aangeleentheid aanspreek wat reeds deur die Raad oorweeg is nie, behalwe indien die petisie nuwe inligting bevat wat die uitkoms van die oorweging wesenlik kan beïnvloed;

7.1.6 Nie verband hou met 'n aangeleentheid waar die publiek spesifiek die geleentheid gebied is om kommentaar te lewer of beswaar te maak nie, en waarvoor voorgeskrewe meganismes, prosesse en/of prosedures bestaan (bv. Begrotingsprosesse, Dorpsbeplanningsaansoeke, aanvaarding van verordeninge, vervreemding van munisipale grond, ens.);

- 7.1.7 Petisies wat op sosiale media platforms ingedien word, sal nie oorweeg word nie.
- 7.2 Enige petisie wat nie aan die vereistes in 7.1 voldoen nie, sal nie oorweeg word nie.
- 7.3 Petisies kan:
- 7.3.1 Persoonlik afgelewer word by enige munisipale kantoor binne die jurisdiksie van die Hessequa Plaaslike Munisipaliteit;
- 7.3.2 Per pos (Suid-Afrikaanse Poskantoor) gestuur word; of
- 7.3.3 Per elektroniese pos versend word.
- 7.4 Die indiening van 'n petisie deur middel van 'n byeenkoms moet geskied in ooreenstemming met die vereistes van die Wet op die Regulering van Byeenkomste, Nr. 205 van 1993.
- 7.5 Hulp sal verleen word aan persone met gestremdhede of dié wat ongeletterd is.

8. Verwerking van petisies

- 8.1 By ontvangs moet die petisie:
- 8.1.1 Binne drie (3) werksdae erken word;
- 8.1.2 Aan die Munisipale Bestuurder voorgelê word;
- 8.1.3 Geregistreer word in 'n petisieregister wat deur die Kantoor van die Munisipale Bestuurder onderhou word.
- 8.2 Die Munisipale Bestuurder moet:
- 8.2.1 Die petisie verwys na die relevante direktoraat of departement binne die Munisipaliteit vir kommentaar, wat binne vyf (5) werksdae verskaf moet word;
- 8.2.2 Verseker dat kommentaar op die petisie deur die relevante direktoraat of departement voorberei word;
- 8.2.3 Verseker dat 'n item, wat beide die petisie en die voorgestelde kommentaar daarop bevat, by die relevante Portefeuljekomiteevergadering ter tafel gelê word, waarna dit op die volgende Burgemeesterskomiteevergadering sal dien;
- 8.2.4 In gevalle waar die petisie verband hou met kwessies of bekommernisse wat relevant is tot 'n spesifieke wyk, of waar die

Munisipale Bestuurder dit nodig ag, sal die petisie eers op die relevante wykkomitee ter tafel gelê word, waarna dit die proses soos hierbo uiteengesit sal volg.

- 8.3 Waar 'n petisie verband hou met kwessies, klagtes, bekommernisse, ens. wat die Munisipale Bestuurder betrek, sal dit verwys word na die Kantoor van die Speaker om te hanteer volgens die proses soos in 8.2 uiteengesit.
- 8.4 Die Burgemeesterskomitee moet:
 - 8.4.1 Die petisie en die voorgestelde kommentaar oorweeg en, indien dit tevrede is daarmee, dit aanbeveel na die Munisipale Raad;
 - 8.4.2 Indien die Burgemeesterskomitee ontevrede is met die kommentaar, sal dit terugverwys word na die relevante departement vir verdere ondersoek en/of vir verduideliking.
- 8.5 Die Munisipale Raad moet die petisie en voorgestelde kommentaar oorweeg, en indien tevrede, goedkeur dat die reaksie aan die petitioner verskaf word, met vermelding van die uitkoms en redes.

9. Geskilbeslegting

Indien 'n petitioner ontevrede is met die uitkoms, kan die Openbare Beskermer of relevante toesighoudende liggaam genader word vir 'n toepaslike remedie.

10. Goedkeuring en hersiening van die beleid

Die Beleid tree in werking vanaf die datum van goedkeuring deur die Munisipale Raad en moet minstens elke drie (3) jaar of wanneer nodig hersien word